

ZÁPADOČESKÉ
MUZEUM
V PLZNI

Místo:

prostranství před
Západočeským muzeem
v Plzni
Kopeckého sady 2, Plzeň

Trasa průvodu:

Kopeckého sady
• Šafaříkovy sady
• Křížíkovy sady
• Mlýnská strouha
• Štruncovy sady
• soutok Mže a Radbuzy

Průvod doprovází:

muzika Dětského
folklorního souboru
Mladinka

Vítání jara v Plzni

o „smrtné neděli“

3. dubna 2022, 10.00

VYTNÁŠENÍ MORANY

Otevřeno
úterý–neděle
10.00–18.00 hodin

Západočeské muzeum v Plzni
Kopeckého sady 2, 301 00 Plzeň
+420 378 370 111, info@zcm.cz

PLZEŇSKÝ KRAJ

Visit Plzeň

Plzeň
Český rozhlas

www.zcm.cz

NÁRODOPISNÉ
MUZEUM
PLZEŇSKA

Národopisné muzeum Plzeňska

Etnographisches Museum der Pilsner Region / Ethnographic Museum of the Pilsen Region

www.zcm.cz

ZapadoceskeMuzeum

zapadoceskemuzeumvplzni

Po dvouleté přestávce navazuje v Západočeském muzeu v Plzni roce 2022 na několikaletou tradici vynášení Morany v Plzni. O páté neděli postní (zvané "smrtné") dne 3. dubna společně opět vyneseme z Plzně zimu, personifikovanou do podoby Morany / Mořeny či Mařeny.

V minulosti bylo vynášení Morany výhradně dívčím zvykem, praktikovaným zejména v příměstských oblastech Plzeňska. Dívky nosily Moranu od stavení ke stavení a za tradičního popěvku "Smrt nesem ze vsi, nové léto do vsi" společně koledovaly. Na určeném místě Moranu sprovodily ze světa spálením, vhozením do vody či zakopáním. Zpět do vesnice pak přinášely "léto" v podobě nazdobeného a opentleného stromku.

V důsledku probíhající generální rekonstrukce Národopisného muzea Plzeňska vyjde společný moranový průvod od hlavní budovy Západočeského muzea v Plzni a vydá se směrem k soutoku Mže a Radbuzy. Na místě společně vhodíme loutku Morany do Berounky a následně se odebereme zpět do Plzně s "létem".

Trasa průvodu:

1) TAM: Západočeské muzeum v Plzni (Kopeckého sady 2) – Šafaříkovy sady – Křížíkovy sady – Mlýnskou strouhou souběžně s Pallovou ulicí – podchodem pod Tyršovou ulicí – souběžně s Tyršovou ulicí Štruncovými sady – po chodníku podél Radbuzy Štruncovými sady - soutok Mže a Radbuzy

2) ZPĚT: soutok Mže a Radbuzy – po chodníku podél Mže - kolem areálu fotbalového stadionu FC Viktoria Plzeň - Štruncovými sady – podchodem pod Tyršovou ulicí – Dřevěná ulice – náměstí Republiky (u "Andělíčka")

Budete-li si chtít přinést vlastní Moranu a vyprovodit ji z Plzně s námi, budeme rádi. Stejně tak, vlastníte-li lidový kroj z Plzně či Plzeňska a již dlouho jste neměli příležitost si ho obléci, přijďte v kroji, rádi Vás uvidíme!

Kontaktní osoba: Mgr. Michal Chmelenský (mchmelensky@zcm.cz; tel.: 777472223).

Po cestě si za doprovodu hudby Dětského folklorního souboru Mladinka společně zazpíváme.

Stojí hruška v širém poli listu zeleného...

Sto - ji hru - ška v ši - rém po - li
 li - stu ze - le - né - ho, — rej - ho - rej, —
 ri - tum - rej, li - stu ze - le - né - ho.

1. Stojí hruška v širém poli listu zeleného, rejho-rej, ritum rej, listu zeleného.
2. Pod ní stojí má panenka líčka červeného, rejho-rej, ritum-rej, líčka červeného.
3. Šel tam tudy její milej: Pozdrav pán Bůh děvče! rejho-rej, ritum-rej, pozdrav pán Bůh, děvče!
4. Ona mu poděkovala: „Dejž to pán Bůh, ševče! rejho-rej, ritum-rej, dejž to pán Bůh, ševče!“
5. Jsem-li ševcem, za to ševcem budeš mítí muže, rejho-rej, ritum-rej, budeš mítí muže.
6. „Dřív mně musíš střevíčky šít z komárovy kůže, rejho-rej, ritum-rej, z komárovy kůže.“
7. Ty mně musíš košíčku šít bez niti, bez jehly, rejho-rej, ritum-rej, bez niti, bez jehly.
8. „Ty mně musíš zámeček stavět na zelným košťali, rejho-rej, ritum-rej, na zelným košťali.“
9. Košťál zvadne, zámeček spadne, ty má musíš býtí, rejho-rej, ritum-rej, do nejdelší smrti.

Stojí hruška v oudolí ...

Sto - ji hru - ška v ou - do - li, hej! ra - dost má!
 na ní hru - šky če - rve - ny, hej! hej! ka - rma - zi - no - vá!
 Tra - la - la, tra - la - la, tra - la - la - la - la - la - la,
 hej! hej! ka - rma - zi - no - vá!

1. Stojí hruška v oudolí — hej! radost má! na ní hrušky červený — hej! hej! karmazínová!)
2. Vylez na ní Jeničku — hej! radost má! natrhej mi trošičku — hej! hej! karmazínová!

Smrt plyne po vodě

Smrt ply-ne po vo-dě, no-vé lé-to k nám je-de s čer-ve-nej-ma vej - cí, žlu-tej-ma ma - zan - cí. Ja-kej je to ma - za - nec bez ko-ře-ní, bez va-jec? Fi - a - la, rů - že kvís - ti ne - mů - že, až jí mí-lý Pán Bůh z ne - be po - mů - že. Vel-ko-noč-ko, vel-ko-no-čko, kde tak dlou-ho bej - váš? U stu-dán-ky, u stu-dán-ky ru-ce, no-hy mej - váš. Ho-ry jdou, le - sy jdou, dej nám Pám-bu tra-vič-ku, až do ko-le - nou.

1. Smrt plyne po vodě,
nové léto k nám jede
s červenejma vejci,
žlutejma mazanci.
Jakej je to mazanec
bez koření, bez vajec?
Fiala, růže
kvíští nemůže,
až jí milý Pán Bůh
z nebe pomůže.

[refrén]

Velkonočko, velkonočko,
kde tak dlouho bejváš?
U studánky, u studánky
ruce, nohy mejváš.
Hory jdou, lesy jdou,
dej nám Pámbu travičku
až do kolenou.

2.

Svatej Petr oře
na zelené hoře.
Svatej Petr hřímá,
natočí nám vína,
abysme se napili,
Pána Boha chválili.
A ty, svatá Markyto,
dej nám pozor na žito,
na to všěchno osení,
co nám Pán Bůh nadělí.

Podklady k tvorbě tohoto materiálu převzaty z: Vejvoda, Zlátník; Ulrychová, Marta; Traxler, Jiří. *Přelisko v lidové písni II*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2015.

